

FOTO: BLOOMBERG

Zmiňovaná zpráva OSN také říká, že kvůli globálnímu oteplování je nenávratně zničeno zhruba třicet procent korálových útesů na světě a ze zbývajících je polovina akutně ohrožena. Projevuje se to například tím, že Velký bariérový útes při severovýchodním pobřeží Austrálie, největší korálový útes na světě, se stále více vyběluje. Způsobují to vysoké teploty vody, při nichž řasy, které žijí s koráli v symbióze, korály opouštějí. Ti pak umírají a útesy se drodí.

Horské gorily pláčou

Zda je v případě globálního oteplování na vině člověk, je otázka pro přírodovědce (a politiky). Pokud jde o vandalství, války, pytláctví a další zločiny, není o pachateli člověku pochyb. Minulé léto někdo zabil sedm vzácných horských goril v Národním parku Virunga v Demokratické republice Kongo. Zvířat, kterých na Zemi zbývá už jen něco málo přes sedm set... Pytláci to zřejmě výjimečně nebyli. Možná soupeřící konžská armáda, hutuské nebo tutsijské milice? Nebo ilegální výrobci dřevěného uhlí či snad civilisté prchající před násilím? V kontrastu s takovými činy sláva nově vyhlášených památek na seznamu UNESCO přece jenom poněkud bledne.

Ozbrojené konflikty k ochraně architektonické či přírodní pokladnice světa nepřispívají. Vojenskými akcemi je ohrožena například také kulturní krajina a archeologické pozůstatky Bamjánského údolí v Afghánistánu. V roce 2001 zde došlo ke zničení obřích Buddhů a část lokality je kvůli rozmístěným nášlapným minám nepřístupná. Stav maleb v jeskyních se tak prudce zhoršuje.

Novodobá výstavba zase ohrožuje opevněnou ázerbájdžánskou metropolí Baku, jež

Slavným sochám moai na Velikonočním ostrově, zapsaném na seznamu UNESCO v roce 1995, škodí kromě vandalů také vlivy počasí.

utrpěla vážné škody následkem zemětřesení v roce 2000. Podobně je na tom etiopský národní park Simien, kde v důsledku budování silnic a rychlého růstu populace mizí vzácné druhy savců. Pytláctví a nedostatek odborného řízení jsou pro změnu zkázou pro národní park Comoé v Pobřeží slonoviny nebo Garamba v Demokratické republice Kongo.

Lhostejnost je zkrátka zhoubná stejně, není-li víc než přírodní katastrofy. Vloni například Kreml zlikvidoval bez jakéhokoli povolení budovy někdejšího sovětského ministerstva obrany na Rudém náměstí v Moskvě, ačkoli památku z 19. století chránily ruské úřady i UNESCO.

Co s tím?

Na letošním zasedání v Québeu výbor UNESCO probíral kromě kandidátů také situaci třicítky památek, které na seznamu už figuruji, ale patří do kategorie ohrožených. Tam se památka ocitá, jestliže splňuje určitá kritéria, například objeví-li se závažné porušení materiálu, struktury či ornamentálních prvků nebo pokud hrozí vážné zásahy do architektury či městského urbanismu, které by znamenaly zásadní ztrátu historické autenticity či kulturní významnosti místa. ➔

FOTO: UNESCO/MARIA G. BAER

Trojmezí Rwandy, Ugandy a Konga je křehkým domovem kriticky ohrožených goril horských. Když je nezabíjejí pytláci, nahradí je vojáci. Inteligentních tvorů dnes žije už jen asi 720.